

Skatteministeriet

4. oktober 2019
J.nr. 2019 - 8528

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes endeligt svar på spørgsmål nr. 38 af 27. august 2019 (alm. del).

Morten Bødskov

/ Søren Schou

Spørgsmål

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 26. august 2019 fra Bjarne Henrik Hansen og Finn Boserup om foretræde vedrørende protokoltilførsel til den nordiske dobbeltbeskatningsaftale, jf. SAU alm. del – bilag 26.

Svar

I henvendelsen beskrives ændringen af reglerne for beskatning af pensionister med pension fra Sverige og Norge og ændringen af reglerne for optjening af folkepension.

For så vidt angår ændringen af skattereglerne fremhæves seks forhold, som kommenteres nedenfor:

Utilstrækkelig overgangsordning

Den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst (DBO) blev ændret fra 2009, så personer, der bor i Danmark, og modtager pensioner fra andre nordiske lande også kan beskattes i Danmark. Der gives fradrag for den skat, der evt. er betalt i det andet nordiske land. Med ændringen blev der indført skattemæssig ligestilling af pensionister, der bor i Danmark, således at pensionister bosiddende i Danmark beskattes på dansk niveau af deres pension, uanset om pensionen udbetales fra Danmark eller et andet nordisk land.

Når pensionsbestemmelserne i en DBO ændres, vil det ofte kunne få stor betydning for den enkelte. Derfor er der i Danmark tradition for at indføre overgangsregler, der undtager personer, der allerede modtager pension ved overgangen til de ændrede regler. Overgangsreglerne er udtryk for en balance mellem ønsket om at gennemføre den ændring af beskatningen, som landene er blevet enige om, og ønsket om at tage et særligt hensyn til de personer, der allerede er blevet pensionister, og som derfor utvivlsomt ikke har mulighed for at indrette sig på de ændrede regler.

Overgangsbestemmelsen i den nordiske DBO følger dette mangeårige princip for udformning af danske overgangsbestemmelser for pensionister.

Økonomiske konsekvenser for den enkelte borger

Ændrede skatteregler, herunder ændret beskatning af pensionsudbetalinger, kan få stor betydning for den enkelte. Derfor er ændringen af pensionsbestemmelserne i den nordiske DBO og konsekvenserne heraf også klart beskrevet i lovforslaget (L 18 af 8. oktober 2008) om tiltrædelse af protokol til den nordiske DBO. Det fremgår således tydeligt af lovforslaget, at ændringen medfører, at Danmark kan beskatte pensionsudbetalinger fra de andre nordiske lande til personer, der er hjemmehørende i Danmark, og at dette medfører, at pensioner fra de andre nordiske lande fremadrettet beskattes på dansk niveau, medmindre personen er omfattet af overgangsbestemmelsen. De økonomiske konsekvenser for den enkelte borger afhænger af mange individuelle forhold og angives derfor ikke i lovforslag.

Provenu

I lovforslaget om tiltrædelse af protokol til den nordiske DBO (L 18 af 8. oktober 2008) blev provenugevinsten skønnet til at blive beskeden. Det blev dengang bl.a. fremhævet, at skønnet ville afhænge af antallet af personer, som fra 1. februar 2009 begyndte at modtage pensioner fra et andet nordisk land, og forskellen mellem beskatningen i Danmark og beskatningen i det andet nordiske land.

EU-retten

I henvendelsen anføres det, at det er i strid med EU's regler om arbejdskraftens frie bevægelighed, når Danmark har indgået forskellige DBO'er med de forskellige EU-lande, og som følge heraf anvender forskellige lempelsesprincipper på pensionsudbetalinger fra EU-landene.

Det skal hertil bemærkes, at der er tale om en ændring af den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst, der medfører at personer – der ikke er pensionister – og som er hjemmehørende i Danmark (dvs. typisk har bopæl og familie i Danmark) skal beskattes på samme niveau af deres nordiske pensioner, som af deres danske pensioner. Det er ikke forskelsbehandling eller i strid med arbejdskraftens frie bevægelighed.

Ingen høring

Lovforslag om tiltrædelse af DBO'er kommer ikke i høring før fremsættelsen, da en undertegnet DBO er en færdigforhandlet skatteaftale, der ikke kan ændres, men kun tiltrædes eller forkastes i sin helhed.

Jeg har i den forbindelse noteret mig, at den tidligere skatteminister har givet tilsagn om øget information ved fremtidige undertegnelser af DBO'er, der medfører ændringer i pensionsbestemmelserne. Et tiltag som jeg støtter, og som vil give de berørte parter bedre mulighed for at blive hørt inden fremsættelsen af lovforslaget i Folketinget.

Ændring ikke offentliggjort

Lov nr. 1193 af 11. december 2008 om indgåelse af protokol om ændring af overenskomst mellem de nordiske lande til undgåelse af dobbeltbeskatning, for så vidt angår indkomst- og formueskatter, blev offentliggjort den 13. december 2008. Herudover er selve protokollen blevet bekendtgjort ved bekendtgørelse nr. 4 af 14. januar 2009.

Det kan oplyses, at ændringer til DBO'er i retsinformation kan ses som senere ændringer til den bekendtgjorte DBO – ikke til tiltrædelsesloven til DBO'en. Den nordiske DBO er bekendtgjort ved bekendtgørelse nr. 92 af 25. juni 1997. I retsinformation er ændringen af den nordiske DBO fra 2008 anført som en senere ændring til forskriften.

For så vidt angår reglerne for optjening af folkepension – herunder den nævnte ændring af reglerne for optjening af ret til pension i Danmark - hører de under beskæftigelsesministerens ressort. Jeg har derfor bedt beskæftigelsesministeren om et svarbidrag. Beskæftigelsesministeren har oplyst følgende:

”Reglerne om dansk folkepension fremgår af lov om social pension. For at få ret til dansk folkepension skal man som hovedregel have dansk indfødsret, have fast bopæl her i Danmark og have haft mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. år og folkepensionsalderen.

Optjeningen af pensionen bygger som udgangspunkt på bopælsår i Rigsfællesskabet og er ikke afhængigt af indbetalte (skatte)bidrag eller tilknytning til arbejdsmarkedet.

Dansk folkepension udbetales med en brøkdel af fuld ydelse (brøkpension), hvis pensionisten ikke har optjent ret til fuld pension fra Danmark.

Forordning 883 om koordinering af social sikring i EU/EØS finder anvendelse i grænseoverskridende situationer som denne.

Efter forordningen tillægges beskæftigelsesperioder samme betydning som bopælsperioder, når optjeningen gøres op efter den danske pensionslov, og efter forordningen kan man alene være socialt sikret i ét land ad gangen.

Det betyder, at man ikke kan optjene ret til pension fra Danmark ved bopæl i samme periode, som man optjener ret til pension fra fx Norge ved beskæftigelse. Efter EU-retten er der mulighed for at sammenstykke optjente pensionsrettigheder fra de enkelte lande omfattet af forordningen.

Betingelserne kan også være fraveget ved overenskomst med et andet land.

Det fremgår også af lov om social pension, at der ved opgørelsen af bopælstid ikke medregnes den tid, i hvilken der samtidig optjenes sociale pensionsrettigheder i udlandet.

Efter de gældende regler i lov om social pension har man som udgangspunkt mulighed for at optjene ret til en fuld folkepension ved bopæl i Rigsfællesskabet i 40 år i optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen. Herudover har man med en folkepensionsalder på aktuelt 65½ år fx mulighed for at optjene pensionsrettigheder i yderligere 10½ år i optjeningsperioden (fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen) i andre lande omfattet af forordningen.

Det skal samtidig bemærkes, at skattepligtig social pension udbetalt efter lovgivningen i en anden EU/EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordningen ikke påvirker størrelsen af den danske folkepension.

Reglerne om optjening af ret til folkepension er ændret fra 1. juli 2018, således at alle, der når folkepensionsalderen den 1. juli 2025 eller senere, skal have boet (optjent ret) her i riget i 9/10 af perioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen for at opnå ret til fuld folkepension.”